

OBRTNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15 (Lovro Pičman).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto III.

Ljubljana, dne 19. januarja 1934.

Štev. 2

Po gospodarski poti

Mimo nas hiti v neskončnost življenja, ki je posebno v sedanjih težkih časih, neugodno za vsakega, posebno pa za male pridobitne stanove, kakor je obrtniški stan. Posebno je to potencirano v sedanjih razrvanih gospodarskih in političnih razmerah, ko imamo cele armade brezposelnih, kateri prosijo dela, a ne miloščine.

Povsod po vseh državah, kamor se ozremo, povsod isto. Vendar pa je v poslednjem času kot se zdi pojenjala ona hitrost, s katero nam je že skoraj pretil gospodarski polom, do skrajnosti. Kulminacija je bila dosežena; ali pa smo se vživeli v razmere, ali se pa polagoma vživljamo v položaj, v katerega smo zabredli po času dobre povojne konjunktore, kateremu je sledil porazen čas krize in depresij.

Finančne afere so, kakor vidimo iz slučaja Stawyski tudi do skrajnosti. Če se še niso odprle oči onim, ki vodijo splošno svetovno kot gospodarsko-politiko, se bodo sicer pod težo razmer, da bodo morali ukreniti mere v zaščito ljudstva ter kreniti po smeri, ki mora bazirati na pravih realnih gospodarskih načelih.

Prav tako opazamo poslednji čas tudi v naši državi, da se gospodarstveniki, kakor narod resneje zavedajo položaja ter z zanimanjem opazujejo vsak nov položaj, ki gre za ozdravljenjem gospodarskih prilik in ga pozdravljajo.

Mi se prav dobro zavedamo, da mora cel narod sodelovati na ozdravljenju razmer, katerim so pri nas v veliki meri, krivi politični momenti. Vsa povojna leta sem smo bili temu prav vsi priča, da je res tako. Na stežaj je imel odprto pot tuj kapital, tuja industrija se je razbohotila, kot plevel na naši zemlji v našo škodo in škodo nacionalnega gospodarstva ter malega človeka.

V teh razmerah pa naj bo mali človek zopet oni, ki naj sodeluje, gradi in doprinese; odločujejo pa naj drugi. Malega človeka je treba uporabiti tudi pri odločanju o velikih stvareh. Poklicati je treba na odgovor vse one činitelje, ki so krivi težkih razmer pri nas. Ne rečemo, da ni povsod težko, temveč pri nas ne bi bilo tega v tej meri, če bi odločali o smeri gospodarstva oni krogi, ki so resnično izraz in predstavniki gospodarskih stanov. To je predstavniki stanov najširših plasti naroda in gospodarstva, na čegar hrbtenici je zgrajena naša država in z ozirom na katera bi bilo treba voditi tudi gospodarsko politiko.

Morda se nekateri čudijo zboru, katerega je v nedeljo, dne 6. januarja sklicalo „Združenje borcev Jugoslavije“ v Ljubljani, ki se je razlil v tako mogočno manifestacijo slovenskega ljudstva — najširših plasti našega naroda, za pravico in preosnovo gospodarskega in družabnega reda. Nas v prvi vrsti zanima gospodarski referat, ki ga je podal, g. Stane Vidmar, vojni dobrovoljec, trgovec in industrijalec.

PLES

priredi Društvo jugoslov. obrtnikov v Ljubljani
v soboto 3. februarja 1934 v prostorih Kazine

Vsako, kdor je čul ta govor, je mogel tudi občutiti, da prihaja nov čas, ko se naš narod pripravlja na gospodarsko preporoditev. Prelom s časom in dosedanjimi sistemi; to je parola združenih borcev. Prav je dejal govornik, da: „Naše stanovske organizacije svoje nacionalne dolžnosti niso vršile v polni meri. Zato hočemo tudi v teh organizacijah in korporacijah novega duha in temeljitih reform.“

To so naša načela in ideje iz vsega početka odkar obstoja naš pokret in za katere pravično izvedbo se naš list tudi vedno in dosledno bori

V sledečem odstavku je govoril g. Vidmar: „Tovariši, že v začetku sem povdral, da je naš gospodarski red, pa tudi naš družabni red sumljivo nagnit, da ne odgovarja več, da ni v skladu z duhom časa. Zato je vsako krpanje tega sistema brezplodno, karkoli se poizkuša za ozdravljenje sedanjih razmer, je vse obsojeno na neuspeh. Ves odpor okrutnega starega sistema ne pomaga nič, čas gre preko njega, nova doba se ne da več odpraviti z malimi koncesijami in korekturami. Nova doba mora napraviti konec samovolji kapitala, mora postaviti meje njegovi oblasti in odkazati mu pravo nalogo.“

Nimamo kaj pristavljati. Hočemo in tudi mi obrtniki zahtevamo očiščenje vsega javnega življenja, z odstranitvijo vseh škodljivcev in političnih spletkarjev ter intrigantov. Hočemo, da naj iz naših najnižjih edinic gredo najboljši in najspodobnejši možje v vsa zastopstva. Tako nepotvorjeno predstavniki, kot resnično želja in demokratična odločitev večine, ki naj v posameznih stanovitih odloča in jih tudi predstavlja.

Ni to nikakšna novost, ni to prav za prav zraslo v naši domovini. Toda izkušnje v drugih državah nas uče, da se bomo morali slej ali prej obrniti na sistem stanovskih zastopstev, katere naj predstavljajo v smislu prave demokracije; oni faktor, ki naj i politično poleg gospodarskega dela odloča tudi v naši domovini.

Pozdravljamo pokret, ki stremlji za tem, ker gre to za ozdravljenjem gospodarskih prilik v naši državi, katero moramo v njenem naravnem bogastvu vsi podpirati in izpopolnjevati, da se čim bolj razmahne v čast nas državljanov; ali v trepet vseh špekulantov in poklicnih politikov, ki hočejo iz nacionalizma kovati kapital zase.

Obrtniki sovražimo politiko, ker nam je več škodovala, kot koristila, in zato nam je vsak pokret, ki gre za tem, da očisti tudi narodno gospodarstvo politične

špekulacije še prav posebno ljub, ko vidimo, da gre v isti smeri, kakor naš pravičen obrtniški pokret k istemu cilju.

Pomen vajeniškega doma za obrtnike

Zakaj pa vajeniški domovi, saj včasih jih ni bilo, pa so se vendar fantje izučili rokodelstva in postali izvrstni pomočniki in mojstri.

Zadnje desetletje se je popolnoma spremenil način življenja. Ako je pred petdesetimi leti rabil obrtnik vajenca, ga je kralj-komalo vzel na poizkušnjo za par mesecev, potem pa je napravil s starši pogodbo. Kje bo stanoval, kje bo spal, kje bo imel hrano, o tem se ni govorilo, kajti fant je postal član obrtnikove družine, popolnoma enakopraven domačemu sinu. Z domačimi je spal v isti sobi, jedel pri isti skledi. To so bili najbolj idealni časi! Izjeme so bile seveda vedno, toda v splošnem se je imelo vajenca za člana družine. Gotovo je, da lepih starih časov ne bo več nazaj, zato moramo računati z dejstvi, v katerih živimo. Danes je le malo tako srečnih mojstrov, da bi mogli imeti vajenca v domači oskrbi. Prelesno stanovanje, komaj zadostno za družino, in prevelik razloček med delovno in učečo se mladino. Vajenec rabi zvečer primerne razvedrila, obrtnikovi otroci se morajo pa učiti. Mojster je zato prisiljen, da vzame za vajenca Ljubljančana ali fanta iz bližnje okolice, da more vsak večer domov. Kmečki mladeniči, ki so navadno najboljši vajenci, so skoraj popolnoma izključeni od učenja rokodelstva v Ljubljani, ravno radi pomanjkanja primerne stanovanj. Kako težko je mojstru paziti na vajenca zvečer po končanem delu, ob nedeljah in praznikih! Doma ga ne more imeti vsled družinskih in stanovanjskih razmer; če mu da pa svobodo, jo večinoma vajenec zlorabi, posledice se poznajo kmalu tudi pri delu.

Zato se že več let trudi Uprava Rokodelskega doma, da bi pomagala v tem oziru mojstrom in vajencem. Napravila je v Rokodelskem domu zavetišče za vajence. Ker je pa hiša v prvi vrsti namenjena pomočnikom, more vzeti le omejeno število vajencev na stanovanje. Vendar moramo priznati, da je uprava Rokodelskega doma doslej toliko storila za ljubljanske mojstre in kmečke mladeniče-vajence, kot nobena druga socialna ustanova.

Tudi državna oblast sama se zaveda, da spada pri nas vajeniško vprašanje v skupino

nerešenih socijalnih problemov. Oblast ve, da marsikje ne poznajo delovnega časa, da ne dobi vajenec tekom učne dobe niti enega meseca dopusta, niti enega ledna, da so marsikje, zlati zelo nehiigijenska stanovanja za vajence, zato je pred nekaj leti pozvala dobrodelna društva, da naj pomagajo pri rešitvi tega vprašanja.

Društvo „Dobrodelnost“ ima po svojih pravih dolžnost, da ustanavlja razne socialne naprave za nepreskrbljene. Zato je sklenilo, da napravi primeren Vajeniški dom. Prvotno je mislilo društvo za to uporabiti Romovo hišo na Poljanskem nasipu. Prepričalo pa se je, da hiša, ki ni zidana v to surho, ne more biti primerna za vzgojo in stanovanje vajencev. Kajti vajenec ne potrebuje samo primerne stanovanja, temveč tudi in morda še bolj dobre vzgoje. Te pa ne more dati tudi najboljši vzgojitelj, ako nima zato temelja. Prav je rekel naš mojster g. prof. Plečnik: „Narediti ne smemo kasarne, ampak dom, domačo hišo, ki bo vlekla fanta z dela domov. Fant se mora počutiti zvečer doma, ko v domači hiši, kakor pri peči, kakor pri materi.“ Po tej lepi zamisli je napravil g. inž. Suhadole krasen načrt za novi dom, kjer bo prostora za 150 vajencev. Stavba je dolga 37 m, deloma tri, deloma štirinadstropna, poleg tega je popolnoma izrabljeno podzemlje in ravno tako tudi podstrešje, kjer bodo prav lepe sobane. Velik del podzemlja je določen za kopalnice, kjer se bo moral vajenec vsak večer v gorki vodi očistiti in preobleči. V pritličju bo velika dvorana, v nadstropjih pa spalnice, učilnice, bolniške sobe, prostori za nadzorstvo, za knjižnico in vse drugo, kar mora imeti taka hiša, da bo priljubljena. V ta dom se bodo sprejemali predvsem kmečki sinovi, ki bodo imeli v hiši vso oskrbo in vzgojo, rokodelstva se bodo pa učili pri kateremkoli mojstru, kjer bodo želeli, kjer bodo dobili prostor.

Kako more društvo „Dobrodelnost“ delati tako veliko stavbo! Za začetek je imelo društvo fond, ki so ga podarili dobrotniki. Manjka pa seveda še mnogo, da bo vse narejeno in plačano. Dela pa se pogumno napreje, ker je društvo prepričano, da bo dobilo tudi od javnih oblasti izdatne podpore. Saj se dela na pobudo državne oblasti same, kakor že prej omenjeno. G. ban dr. Marušič je ob blagoslovu temeljnih zidov tega Vajeniškega doma poslal društvu tako pismo, da je golovo, da bo banska uprava naklonila najizdatnejšo podporo. Isto je zahteval ob isti priliki tudi banov zastopnik g. dr. Marn. V imenu mestne občine je isto obljubil g. podžupan prof. Jarc. V imenu Obrtne zbornice je še prav posebno poudaril plemeniti nagib društva g. predsednik Jelačin in obljubil pomoč Obrtne zbornice. Ker je ta dom namenjen vsem mojstrom brez izjeme, je tudi golovo, da bodo ljubljanski mojstri radi prispevali po svojih močeh k dograditvi lepega doma.

Hvaležni moramo biti društvu „Dobrodelnost“, da je prišlo na pomoč obrtniški naraščanju in ljubljanskim obrtnikom. Naj bi postal novi dom ognjišče duhovne in strokovne vzgoje našega naraščanja. Naj bi izhajali iz tega doma plemeniti ljudje, vzorni obrtniki in ponosni jugoslovanski državljani.

Slabo pojasnilo obrtniškim združenjem

Z ozirom na objavo v „Obrtnem Vestniku“ št. 2, z dne 15. januarja 1934.

Med obrtništvom vlada glede odborov obrtniških združenj na eni strani nejasnost, na drugi strani pa odpor, odnosno se jih ne priznati, češ, da njihove uprave niso zakonito postavljene, ker jih niso izvolila združenja potom svojih delegatov na skupščini, ampak jih je imenovala zbornica.

Spor obrtniških združenj z okrožnimi odbori obstoji večinoma za prispevke, katere hočejo okrožni odbori, kar naložiti združenjem preko postavljenih pravil, katere določajo, dva načina in sicer skupščino ter širšo upravo. (Čl. 22., toč. 3.).

Okrožni odbor v Novem mestu ni sklenil prispevka ne na prvem, ne na drugem forumu, ter

PLES DJO v Ljubljani 3. II. 1934

se tudi terjatve na kaj takega ne naslanjajo, odnosno na tak storjen sklep.

Obrtniki, ki se zanimajo za obrtniška vprašanja smatrajo tudi za krivico, da se je zbornica poslužila uredbe, s katero ukinja zakonsko določilo § 392., odstavek 1. v škodo celokupnega obrtnišstva, predvsem samostojnosti združenj, katero se je opisovalo, kako vzorno imamo urejeno napram ostalim pokrajinam; sedaj so pa naenkrat najbolj nazadnjaške.

Merodajnim faktorjem priporočamo, da upoštevajo predvsem tiste, ki jih bremena zadenejo ter omogočijo reorganizacijo okrožnih odborov po zakonskem določilu § 392. odst. 1.

Podeželski obrtnik.

O napovedi davka

Po zakonu o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928. je treba napovedati vsako leto pristojni davčni upravi čisti dohodek, ki ga plačuje industrijec, trgovec in obrtnik.

Podstava za obdavčitev je čisti dohodek poslovnega leta, ki se je dosegel pred davčnim letom, za davčno leto 1934. torej iz poslovnega leta 1933.

1. Čisto dohodek se dobi, ako se od kosmatoga (brutto) dobička odbijejo stroški, ki so potrebni, da se doseže, vzdrži in zavaruje kosmati dohodek.

2. Kosmati dohodek je razlika med skupičkom za prodano blago in zneskom, ki se je izdal za nakup blaga.

Da bo olajšano delo obrtnikov pri napovedi davka navajamo sledeči primer:

Skupiček za prodano blago (promet) l. 1933 Din 10.000,00

To blago se je kupilo za Din 8.000,00

Razlika je kosmati dohodek 2.000,00

Od tega zneska se odbijejo stroški, potrebni, da se vzdrži in zavaruje kosmati dohodek, kakor so navedeni v čl. 54. omenjenega zakona.

1. Najemnina ali najemna vrednost obratnih lokalov, v kolikor je ta zavezana davku za zgradbe, Din 1.000,00

2. Kurjava, razsvetljava in čiščenje obratnih prostorov, Din 500,00

3. plače pomožnega osebja (izvzemši družinskih članov) in sicer v denarju in naravi Din 1.500,00

4. obresti dolgov, ki obremenjujejo obrat, v kolikor so iste posamezno in poimenoma izkazane in dokazane Din 500,00

5. plačani davki, izvzemši pridobitno z dokladi po novem zakonu o neposrednih davkih, prometni davek, carina in carinski stroški, trošarina, užitina, avtonomne doklade, t. j. oblastne, krajno cestne, zdravstvene, občinske za trgovsko in obrtno zbornico Din 1.000,00

6. zavarovalnina za inventar Din 500,00

7. zavarovalnina za blago Din 500,00

8. zavarovalnina za pomožno osebje v mejah zakonite obveznosti Din 500,00

9. Prispevki za pokojninsko zavarovanje, kolikor jih mora po zakonu plačevati davčni zavezanec Din 500,00

10. amortizacija inventarja Din 500,00

11. amortizacija poslopij, ki niso zavezana davku na dohodek od zgradb Din 500,00

12. amortizacija strojev Din 500,00

13. razni drugi stroški, kakor: pisarniške potrebščine, poštnina, telefon, čiščenje in popravilo inventarja, reklama, inserati, provizije in prometni stroški trgovskih potnikov, tovarnine, odvetniški, notarski in stroški carinskih posrednikov itd. Din 1.000,00

Ostane čisti dohodek l. 1928 Din 80.000,00

Torej če je kosmati dohodek Din 80.000,00

Stroški, ki se jih sme odbiti znašajo Din 72.000,00

Ostane čisti dohodek Din 8.000,00

ta znesek se vnese v davčni prijavi kot čisti dohodek, katerega nato obdavči pristojna davčna uprava po določilih imenovanega zakona na osnovi čl. 59. K temu pa se še približejo avtonomne doklade za banovino, občino, gospodarsko zbornico itd v %.

Poleg tega davka pa je treba napovedati tudi davek na poslovni promet z ozirom na zakon o skupnem davku na poslovni promet z dne 6. septembra 1930. Ta davek je treba napovedati hkrati, ko se napove tudi prednji davek na posebni prijavi, ki jo vsak davčni zavezanec prejme pri davčni upravi. Ker tega davka ne pozna mnogo obrtnikov, opozarjamo vse na imenovanem zakon, kajti, kot osnova za pobiranje tega davka so predvsem pri obrtniških obratih tudi usluge ali storitve. To se pravi, da je treba v prijavi za odmero tega davka napovedati celokupen dohodek, ki ga prejme poedin obrtnik za izvršeno delo od svojih strank. Na pr. nekdo je prejel skupaj v letu 1933. za izvršena dela Din 30.000,00, od tega torej plača še posebej običajno pri večini strok 2%, to je 600,00—Din na davku za poslovni promet. Čigar promet je večji od 500.000 Din, mora voditi posebno knjigo.

Vse potrebne podatke glede tega davka prejmejo zainteresenti pri davčnih upravah, kakor tudi vse tiskovine.

Opozarjamo vse obrtnike, da vložijo do 1. februarja prijave tako za pridobitno, kakor davek na poslovni promet in pa luksuzni davek.

Oblačilna stroka ob koncu starega leta

Ko smo prestali srečne božične praznike, katere si običajno drug drugemu radi želimo, se je pri tej običajnosti marsikateri spomnil na res prijetne praznike, seveda to pred krizo, ko je še bila konjunktura, tedaj ko je tudi mali obrtnik, katerih je pretežna večina, zaslužila toliko, da je lahko precej točno vršila svoje dolžnosti, lahko je plačeval najemnino, pomočnikom, električni tok, davek itd., vrhu vseh obveznosti je še vendar lahko solidno zadostil svojo družino in to je bilo njegovo največje zadoščenje, ker je bil prepričan, da je svojo misijo popolnoma izvršil.

Ali je svoje dolžnosti res izpolnil? Dvomim, mogoče samo deloma, lahko pa trdim, da je pozabil ravno na svoje kardinalne dolžnosti, ker se ni brigal za svoje udruženje, ni bil član obrtnega društva in obrtna politika mu je bila španska vas. Danes pa, ko se čuti zajetega od krize z vse strani, ko mora gledati, kako ga spodrinjajo konfekcijske tovarne, kaznilnice in manufakturni trgovci, je prišel do spoznanja, da je v dobi konjunktura spal, ni šel z razvojem, z mirnim potom je gledal racionaliziranje tovarniških obratov, se napravil odvisnega od manufakturnega trgovca, katero mu danes odvzame še majhno število njegovih odjemalcev, brez da bi se vsega tega zla bil zavedal.

V Mariboru je udruženje krojaških mojstrov pod vodstvom poslovoodečega predsednika ter agilnega borca za obrtniške pravice, gosp. Vidoviča, počela energično akcijo proti generalnim šušmarjem, kateri so si zadnje čase v okvirju manufakturnih trgovin in s pomočjo nezavednih brezposelnih mojstrov, organizirali krojaške delavnice ter skušajo pod to pretežno škodovati legalnim krojaškim mojstrom. Pripomniti pa moram, da se ravno v teh delavnicah izkoriščajo delovne moči do skrajnosti ter da se kljub deseturniku, dela štirinajst do petnajst ur dnevno. Ali se je potem treba čuditi, ako vidimo v izložbenih oknih oblačilne izdelke, izdelane v omenjenih delavnicah s tako nizkimi cenami, da lahko kljubujejo cenam tovarniškega izdelka.

Za ublažitev krize v naši stroki se načelstvo udruženja poslužuje okrožnice vel. župana z leta 1927. za omejitev naraščanja, in sicer na mojstra eden in na dva pomočnika pa eden učenec, več kakor tri učence udruženje sploh ne dovoli. Priporočali bi vsem združbam, da se poslužujejo enakih sredstev, ker bo le na ta način mogoče najti od pomoči.

In ko smo dokončali staro leto, polno truda in borbe, za obstoj, in ako naša borba za naše pravice ni imela zaželjenih uspehov, smo si vendar pridobili marsikatero izkušnjo, katero hočemo uspešno uporabiti z večjim upanjem in z večjo požrtvovalnostjo za naš obstoj, s polnim prepričanjem, da je obrtnik žilav, in da ga v dobi, ko se njegovemu največjemu nasprotniku industriji nudi največji privilegiji ni mogoče uničiti. Če pa hočemo to dokumentirati, je treba stanovske zavesti, je treba močne edine obrtne organizacije, v kateri ne bo razlike med srbskim, hrvatskim in slovenskim obrtnikom.

Obrtnik oblačilne stroke, Maribor.

† Rebek Ivan

Dne 5. januarja je preminul v Celju v 71. letu starosti g. Rebek Ivan, ključavničarski mojster.

Pokojsnik se je zelo vneto udeleževal v javnem življenju, posebno pa v obrtniško-organizatorskem, ter je kot tak zavzemal vsa najvidnejša mesta v naši javnosti.

Pogreb pokojnika se je vršil v nedeljo 7. januarja ob številni udeležbi celjskega prebivalstva in mnogih javnih zastopnikov. Pogreba se je udeležilo tudi celjsko članstvo DJO korporativno.

Preminulemu obrtniški organizatorju ohranimo najčastnejši spomin.

Obrtništvu lesnih strok

Naše uredništvo je na željo „Jugoslovanskega stolara“ prevzelo nalogo, da vsem interesentom iz Slovenije dajemo podatke za ta list. Uredništvo sprejema tudi nove naročnike, strokovne članke in slike proti odškodnini ter inserate, ki imajo za interese v tem listu še poseben pomen.

Vsa pojasnila in informacije, kakor tudi doslej izišle številke so vsakomur na ogled v uredništvu „Obrtnika“, Ljubljana, Borštnikov trg 1. Naročite se na to edino strokovno revijo v naši državi. Celoletna naročnina samo 120 Din.

Dopisnikom dnevnih listov. Prosimo vse dopisnike dnevnih listov iz katerega-koli kraja Dravske banovine, da če že poročajo o našem pokretu, naj vsaj objektivno ali pa ničesar, kajti mera potrpežljivosti bo skoro polna, kar posebno velja za centre naših najjačjih obrtniških edinic, kar naj gospodje dopisniki izvolijo upoštevati. Vse naše prijatelje in pristaše pa prosimo, da nam v vsakem slučaju neobjektivnega poročanja v dnevnem časopisu to takoj javijo, da z imenom ožigosamo one, ki ne vedo kaj jim velevala časnikarska dolžnost. Zaenkrat toliko!

Iz obrtniškega pokreta

Z Bleda. Društvo jugoslovanskih obrtnikov podružnica Bled je priredilo v nedeljo 4. januarja dvojno predavanje o davkih v Lescu in na Bledu. Predaval je g. Kunstler, tajnik DJO iz Ljubljane v popolno zadovoljstvo vseh navzočih. Priporočamo ga tudi drugim podružnicam kot izvrstnega in izkušenega predavatelja.

V Lescu se je vršil obenem pred predavanjem sestanek, na katerem so obrtniki iz Lesc in Radovljice izvolili pripravljalni odbor DJO za Radovljico-Lesce: predsednik Jeglič, mizar Radovljica, tajnik Pavlin, mizar, Radovljica, blagajnik Fajfar, ključavničar, Predtrg in odborniki: Medved, kovač, Zapuže, Vidic, krojač, Lesce; Iskra, sedlar, Lesce; Mohorič, čevljar, Ljubno.

Dogovorjeno je bilo, da se v svrhu skupnega nastopa in večjega uspeha naredi boljše, razmeram odgovarjajoče davčne napovedi. Zato pozivljamo vse obrtnike z Bleda, Gorij, Zasipa, Lesc, Ribnega in okolice, da pridejo 26. in 27. t. m. v pisarno društva in prinesejo s seboj vse podatke. Poleg za napoved se bodo dobile v pisarni. V slučaju potrebe se bodo napovedi izpolnjevale tudi v nedeljo 28. t. m.

Iz Trbovelj. Podružnica DJO v Trbovljah je zelo agilna, kar smo že opetovano mogli opaziti iz poročil in prireditve, ki jih prireja. Tako se je vršil na praznik dne 6. januarja ob 3. uri popoldne v gostilni Volker članski sestanek, ki se ga je udeležilo nad 70 zborovalcev.

Tovariš podpredsednik Guček je s primernim pozdravom otvoril sestanek in izrazil zadovoljstvo nad tako lepo udeležbo. Spomnil pa se je tudi umrlega borca za obrtniške interese g. Ivana Rebeke iz Celja, kateremu so vsi navzoči izkazali zadnjo čast s trikratnim „Slava“.

Za njim je povzel besedo g. Vinko Pavlin, trgovec, ki se je zahvalil za povabilo DJO v svrhu tolmačenja davčnega zakona. Podrobno je referent orisal vse vrste in načine davka ter s številkami nazorno prikazal, koliko plačuje obrtnik in ostali pridobitni krogi na javnih dajtevah. S posebnim ozirom pa je še pojasnil in orisal to plat z ozirom na rudarske revirje, kjer je položaj v tem pogledu še slabši. Povdaril je, da bi se morali davki sorazmerno družbenim davkom tudi obrtnikom znižati, kot malim pridobitnikom. Torej ni na mestu, da bi se davek zviševal malemu človeku v času, ko je njegov življenjski obstoj v nevarnosti.

Treba se bo z ozirom na to posvetiti vsem, da se v naši državi za gospodarski položaj zavzamejo in da gospodarskim krogom posvetijo več pažnje in pa da naj bo glavna politika gospodarska in ne druga.

Bilo je prečitani tudi par odstavkov iz brošure: Kritika državnega proračuna za l. 1933/34. s stališča narodnega gospodarstva. Z ozirom na navedeno si lahko tudi prav zamislimo v položaj, ki ga imamo pred očmi.

Po referatu g. Pavlina je povzel besedo tov. Jakob Klenovšek, ki je v lepih besedah obrazložil pomen obrtniških organizacij s posebnim ozirom na prilike v Trbovljah. Povdaril je pomen več takih članskih sestankov, kajti le potem istih se more naš obrtnik približje seznaniti z gospodarskimi in stanovskimi razmerami in se tako usposobiti za obrambo svojih interesov.

Predsednik zborovanja se je za tem zahvalil obema predavateljema za njihova strokovna izvajanja ter prešel na zadnjo točko: slučajnosti.

Tov. Malgaj je predlagal, da se pošlje vloga kraljevi banski upravi, da reši zadevo za prevzem poslova novo izvoljenega občinskega odbora. Predlog je bil soglasno sprejet.

Tov. predsednik Kocjan je predlagal prireditve obrtniške veselice, da si društvo preskrbi najpotrebnejše gmotne podpore. O tem je odbor na prvi svoji seji sklepal in se bo prireditve v kratkem vršila.

Tov. Guček je povdaril pomen teh sestankov in apeliral na navzoče članstvo, da se v svojem interesu istih v čim večjem številu udeležuje. Kar je po raznih manjših razgovorih ob 6. uri popoldne zaključil sestanek.

Iz Viča. Podružnica DJO Vič je priredila v petek 12. januarja v šoli na Viču zelo uspešno predavanje o napovedi davka. Predaval je tajnik osrednjega društva tov. Kunstler, ki je v splošno zadovoljstvo vseh navzočih v eno in pol urnem govoru podal podrobna navodila in je s tem članstvo tudi marsikaj novega pridobilo. Predavanja se je udeležilo nad 3/4 članstva, kar dokazuje, da se tudi obrtništvo na Viču zelo zanima za predavanja.

Vsi člani, ki še niso poravnali članarine za lansketo leto, se vljudo naprošajo, da store svojo dolžnost in plačajo isto blagajničarki ge. Wohinz, Glince c. XV/6.

Vse članstvo obveščamo, da se bo vršil redni občni zbor nepreklicno v četrtek 22. februarja.

Občni zbor DJO v Logatcu se je vršil v nedeljo, dne 7. t. m. ob zadovoljivi udeležbi članstva. Izvoljen je bil večinoma stari odbor s tov. K. Vilarjem na čelu.

Občnemu zboru je prisostvoval tudi predsednik osrednjega odbora DJO tov. Pičman, kateri je z izbranimi besedami pojasnil položaj obrtništva v naši banovini. Predsednik tov. Vilar je poročal o delovanju podružnice v Logatcu, ter po daljšem

govoru apeliral na navzoče za slogo in disciplino obrtništva v organizaciji. Tajnik tov. Lenarčič je podal izčrpno poročilo, kakor tudi blagajnik tov. Marušič. Tov. predsednik Pičman je žel za njegova pojasnila burno odobravanje.

Upamo, da bo novi odbor kos svoji nalogi, ker ga baš v tem letu čaka mnogo dela, za katero si je že določil program ter istega do konca izvede.

Iz Laškega. Občni zbor podružnice DJO se vrši na praznik v petek dne 2. februarja. Članstvo s tem opozarjamo, da se istega v čim večjem številu udeleži.

Odbor DJO Laško.

Občni zbor DJO v Mostah pri Ljubljani se vrši dne 2. februarja (na praznik) ob 2. uri popoldne v telovadnici šole v Mostah. Članstvo vljudo vabljeno.

Občni zbor podružnice DJO na Igu se vrši, v nedeljo, dne 21. januarja ob 8. uri dopoldne.

Predavanje o davkih se vrši v nedeljo, dne 28. januarja ob pol 3. uri popoldne v Logatcu. Vsi člani DJO in ostali obrtniki vabljani. Predavanje se vrši v šoli.

Predavanje o davkih pri D. M. v Polju se vrši pod okriljem podružnice DJO, v nedeljo 21. januarja ob 8. uri dopoldne v šoli. Vsi obrtniki so vabljani, da se tega važnega predavanja udeleže.

PLES DJO v Ljubljani 3. II. 1934

Društvo jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani priredi svoj popularni ples v soboto dne 3. februarja v dvorani Kazine. Opozarjamo s tem vse članstvo in prijatelje društva, da si rezervirajo ta datum za našo prireditev. Hočemo, da bo zbrano na tej obrtniški družabni prireditvi res pravo obrtništvo, kakor je to že lansko leto dokazal obisk. Predprodaja vstopnic v pisarni DJO.

Obrtniški Silvestrov večer je priredilo DJO v Ljubljani v Trgovskem domu. Poset prireditve, ki je bila zelo družabna in katero so povzdignile posamezne točke programa, je bil nad vse pričakovanje lep ter so se ga udeležili kljub rekordnemu številu tovrstnih prireditev v Ljubljani mnogi obrtniki in prijatelji društva. Prireditveni odsek se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli do takega moralnega in gmotnega uspeha.

Delovanje podružnice DJO v Logatcu

Podružnica DJO v Logatcu je v teku prošlega leta precej dobro delovala. Odbor se je sestel k 12 rednim in 3 izrednim sejam, 6 sestankom članstva. Dalje sta se vršili dve predavanji, vrtna veselica in proslava obrtniškega dne.

Člani odbora so bili vsestransko agilni, kakor tudi ostali člani obrtniki, ki so se v velikem številu udeleževali sestankov in prireditev, ter prijeli za delo vedno, kadar je bilo treba. Da podpremo našo trditve, pogledjmo na zadnje občinske volitve. Prejšnja leta smo dobili obrtniki vedno samo po enega odbornika in še tisti je bil v prvi vrsti posestnik ali trgovec. Pri zadnjih volitvah 15. oktobra pa smo dobili 4 odbornike, ki so res pravi obrtniki in bodo znali zastopati in uveljaviti obrtniške težnje. Te uspehe smo dosegli le, ker smo se organizirali v DJO. Še več bi lahko dosegli, če bi se z združenimi močmi poprijeli dela; ali še jih je nekaj, ki nočejo pristopiti v naše vrste, celo nasprotujejo in ovirajo naše delo. Ti gospodje se ne zavedajo v kakšnem položaju so danes, zato pa pozivamo dotične obrtnike, da naj odpro oči in pristopijo v naše društvo, da se skupno borujemo za naš obstoj.

Velika brezposelnost se je pojavila s prihodom Bate v Logatec, ali hočete, da pride še drugo tovarniško podjetje v drugi stroki?

Tudi nekaterim drugim gospodom je naše društvo trn v peti in z nezadovoljstvom gledajo na nas, ker se dobro zavedajo, da če bomo obrtniki organizirani, bodo morali nas upoštevati in z nami računati.

Zato tovariši obrtniki ne glejmo ne na levo ne na desno, le s korajžjo naprej, da pridemo do cilja, ki smo si ga zažrtali!

Z obrtniškim pozdravom!
Lenarčič Ciril, tajnik DJO podružnica v Logatcu.

Naš list v javne lokale

Z ozirom na to, da nam članstvo iz različnih krajev sporoča, da še sedaj celo v najbolj posečanih lokalih širom naše banovine ne dobi lista za čitati, prosimo vse naše članstvo in prijatelje, da zahtevajo prav od vseh gostilničarjev, restavratov, kavarnarjev in hotelirjev, kamor zahajajo, da si naroče naše glasilo, sicer naj posejajo one lokale, ki že imajo naročenega „Obrtnika“, ali pa ga bodo še naročili. Pričakujemo v tem oziru ugodnih sporočil!

Obrtništvo v Radečah

Obrtniki v Radečah so se začeli zadnje čase čimbolj zanimati tudi na polju gospodarstva. Pri zadnjih občinskih volitvah sta bili vloženi dve kandidaturi listi. Nosilca obeh list sta bila obrtnika. Radi tega naša agilna podružnica ni dala na obrtništvo nobenih navodil in je pustila v tem oziru vsakemu posamezniku proste roke. V občinski odbor so izvoljeni razen župana, podžupana in še 3 obrtniki kot odborniki.

DJO je meseca novembra 1933 priredilo kegljanje na dobitke, katerega gmotni uspeh je podružnično blagajno znatno podprl.

Tukajšnja podružnica DJO je pred kratkim s pomočjo agilnega tovariša Bizjaka, čevlarskega mojstra v Krškem, sklicala sestanek krških obrtnikov. Na tem sestanku se je sestavil pripravljalni odbor s predsednikom tov. Bizjakom, ki naj pripravi vse potrebno, da se tudi v Krškem ustanovi podružnica DJO za mesto in okolico.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino podružnica v Mostah želi vsem ostalim edinicam DJO Srečno in veselo Novo leto!

Poročila s proslav

Obrtniški dan v Kranju.

Obrtništvo organizirano v DJO v Kranju je proslavilo prvi obrtniški dan združeno s proslavo praznika Narodnega ujedinenja v soboto dne 2. novembra v lepo okrašenih prostorih hotela „Jelen“.

Proslave so se poleg množičnih obrtnikov udeležili tudi gg. sreski načelnik dr. Fran Ogrin, zastopnik Mestne občine Rebolj Lovro, nadalje še g. dr. Beno Saboty in tovarnar g. Makso Fok.

Malo pred 9. uro zvečer je društveni podpredsednik tov. Jurij Pollak otvoril proslavo. Pozdravil je vse navzoče, ter nato v kratkem in jedratem nagovoru orisal pomen proslave. Nato je društveni tajnik tov. Šink prečital poslanico osrednjega društva iz Ljubljane, katero so vsi navzoči z največjo pazljivostjo poslušali, ter na koncu, kot dokaz, da je bila poslanica napisana iz srca, odobrili z vsestranskim odobravanjem.

Kot slavnostni govornik je nato g. prof. Marčun v lepem in izčrpnem govoru orisal pomen praznika ujedinenja naše lepe in mile domovine. K besedi se je oglasil g. sreski načelnik dr. Fran Ogrin, kateri je v lepih besedah pozdravil obrtnike, kar so vsi navzoči vzeli z največjim zadovoljstvom na znanje. Po pozdravu je godba zaigrala državno himno, katero so vsi navzoči stoje poslušali. Ob koncu je še zastopnik mestne občine g. Rebolj pozdravil vse navzoče, želeč jim največ uspeha pri nadaljnjem delovanju.

Slavnostni del proslave je bil s tem zaključen, nakar se je razvila neprisljuna domača zabava s plesom.

Moralni uspeh celotne prireditve je bil nad vse zadovoljiv, in želja vseh je bila, da se drugo leto proslava vrši v večjem obsegu, da se dokaže stanovska sloga in zavest. Vsem pa, kateri so na prireditvi sodelovali bodi izrečena najtoplejša zahvala.

DJO podružnica Kranj.

Obrtniški dan v Mostah pri Ljubljani.

Obrtništvo DJO v Mostah je praznovalo obrtniški dan in proslavo narodnega ujedinenja dne 2. decembra zvečer v restavraciji Košak na Zaloški cesti. Predsednik društva Pavel Pavčič je otvoril proslavo in pozdravil vse navzoče, nakar je v kratkem in jedratem govoru obrazložil pomen obrtniškega praznika, katerega si je osvojilo jugoslovansko obrtništvo prav za prvi december ter je ta dan za nas jugoslovanske obrtnike največja narodna pridobitev.

Po govoru tov. predsednika je bila prečitana poslanica osrednjega odbora DJO, katero je čital tajnik tov. Šlamberger in ki so jo vsi navzoči obrtniki enodušno in z velikim odobravanjem sprejeli. Predsednik se je nato vsem navzočim zahvalil za udeležbo, za tem pa se je vršila neprisljuna zabava, ki je trajala do 12. ure. Splošna želja obrtnikov je bila, da bi se taki družabni obrtniški dnevi večkrat vršili.

Obrtniški dan v Logatcu.

Obrtništvo DJO v Logatcu je proslavilo 1. decembra na slovesen način svoj praznik v dvorani Sokolskega doma v Dolnjem Logatcu.

K proslavi je prihitelo obrtništvo od blizu in daleč v lepem številu ter privedlo seboj mnogo prijateljev z družinami. Proslave pa so se udeležili tudi g. sreski načelnik dr. Gregorin s soprogo, g. sreski podnačelnik in obrtni referent Dev, banovinski zdravnik g. dr. Perpar, ter načelnik postaje dr. Mihič s soprogo, kakor tudi zastopniki raznih korporacij.

Proslavo je otvoril predsednik tov. Vilar z lepimi uvodnimi besedami ter orisal pomen obrtniškega dne. Povdarjal je nujnost združitve vsega obrtništva rekoč: „Tovariši, ko smo pred petnajstimi leti ustanovili skupno z brati Srbi in Hrvati enotno državo smo si segli v roke, da to skupnost ohranimo. Danes pa je potrebno, da zopet to skupnost ojačimo z močno obrtniško organizacijo, katera bo ščitila obrtniški obstoj.“ Nato je bila prečitana poslanica osrednjega odbora, ki so jo vsi odobraval. Pevski zbor je zapel „Slovenec, Srb,

Hrvat“, obrtniški naraščaj pa je podal deklamacije. Po končanem sporedu se je razvila neprisilna zabava s petjem in godbo.

Vsi, ki smo se te proslave udeležili želimo, da bi prihodnje proslave še v lepšem številu praznovali. Saj to je naš obrtniški dan!

Obrtniški dan v Radečah.

Podružnica DJO v Radečah, ki je ena med mlajšimi je proslavila svoj obrtniški dan 3. decembra 1933. v gostilni ge. Alojzije Simončič v Radečah.

Družabni večer je otvoril predsednik tov. Uli s pozdravom ter kratkim nagovorom na navzoče. Zatem se je razvila obširna debata o novem obrtnem zakonu, bolniškem in starostnem zavarovanju itd. V prijetnem razpoloženju so se razhajali tovariši obrtniki z željo, da se take proslave in o primernem času ponovijo.

Udeležba je bila sicer zadovoljiva, vendar je želeli, da bi se take prireditve, ki proslave narodno-državni praznik in obrtniški dan, udeležili vsi obrtniki s svojimi družinami, h katerim se štejejo tudi njih pomočniki.

Proslava obrtniškega dne na Vrhniki.

Vrhniska podružnica DJO je proslavila obrtniški in državni praznik dne 1. decembra dopoldne. Po končanem cerkvenem opravilu, kateremu so obrtniki skupno prisostvovali z znaki obrtniškega dne, so se zbrali k proslavi v gostilniških prostorih tov. Ivana Tišlerja, fotografa na Vrhniki. Udeležba je bila jako zadovoljiva in če se pri tem spomimo besed našega rojaka Ivana Cankarja: „Vrhnika, prečudni kraj —“ pa je bila naravnost sijajna. Proslavo je otvoril predsednik tov. Anton Stanovnik ter v kratkem govoru pojasnil navzočim pomen tega dne. Tov. Janez Petkovšek je nato prečital uvodni članek „Obrtnika“, „Naš praznik — obrtniški dan“. Za njim je tov. tajnik Ivan Tišler prečital „Poslanico“ osrednjega odbora, ki so ji navzoči z zanimanjem sledili in ji toplo odobraval. Nato je nastala debata v prvi vrsti pa za podvig obrtniške samozvesti, sicer pa moramo z veseljem ugotoviti, da se je obrtniška samozvest med vrhniškim obrtništvom že dokaj dvignila.

Istočasno so se prodajali tudi znaki obrtniškega dne in pa koledarčki, po katerih je obrtnišvo, kljub težkim gmotnim razmeram hvalevredno pridno posegalo.

Proslava je bila sicer skromna, a je na vse navzoče napravila dober vtis. Ob zaključku je bila izražena splošna želja, da se naš obrtniški dan prihodnje leto proslavi v čim večjem obsegu.

Prvi obrtniški dan v Trbovljah.

Proslavo obrtniškega praznika dne 1. decembra v Trbovljah je otvoril predsednik DJO tov. Kocjan Josip, ki je pozdravil navzoče članstvo in omenil, da ne proslavlja obrtnišvo samo svojega praznika, temveč tudi da je sedaj petnajsto leto, ko so naši narodni predstavniki iz narodne vlade in narodnega vijeća sklenili ujedinjenje. Tajnik tov. Škoberne je prečital poslanico osrednjega odbora, katera temeljito obravnava vsa vprašanja, ki so za obrtnišvo pereča. Poslanica je bila od vseh navzočih toplo sprejeta.

Tov. Guček se je spominjal na 1. december, ko se je združil naš narod v močno jugoslovansko državo. Spominjal se je dogodkov in razmer, ki so bile pred 15 leti, ko je bil še slovenski narod tlačen močnejšega naroda. Zadihala je svoboda — a na žalost narod ni znal te svobode upoštevati in je ni znal obdržati. Prišlo so druge razmere, ki so krive tudi težkemu gospodarskemu stanju, to po ljudeh, ki niso znali upoštevati svobode. Na kraju je zaklical vsem „Obrtniški pozdrav“!

Predsednik je na kraju omenil še nekaj internih zadev obrtnišva, ker se ni nikdo oglašil k besedi je zaključil z zahvalo številnim navzočim obrtnikom uspel prvi obrtniški dan.

Proslava na Igu. Na Igu je obrtnišvo praznovalo svoj dan in proslavo narodnega ujedinjenja dne 1. decembra ob velikem številu članstva DJO.

Proslavo je s primernim pozdravom otvoril predsednik tov. Janko Černe, ki se je nato v kratkem govoru spominjal narodnega ujedinjenja in njega 15-letnice, poudarjajoč, da se vrše na dan 1. decembra po vsej državi proslave. Prav tako slave ta dan obrtniki kot svoj obrtniški dan, kar je tudi prevzelo Društvo jugoslovanskih obrtnikov, da tako s takimi manifestacijami pridejo tudi za obrtnišvo boljši časi. Govor tov. predsednika je bil sprejet s toplim odobravanjem ter je bila svečanost po čitanju poslanice DJO zaključena.

Razno

Za reorganizacijo SUZOR-a. Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja je bila predložena 28./XI. 1933 posebna resolucija o odnosih zdravnikov do zavoda. V resoluciji je podrobno naštet delovanje in poslovanje uprave SUZOR-a, odn. njen birokratski sistem. Prav tako so s številnimi podprta gotova dejstva, ki so prav zanimiva. Tako o gospodarstvu sanatorijev, uradnih prostorov itd. Končno pa resolucija obravnava organizacijo zdravniške službe, zdravniške plače, dalje štednjo na delavski hranarini ter oscilacijo bilance.

Kakor izgleda, so to resolucijo poslali ministru socialne politike zdravniki, ki tudi predlagajo smernice za reformo socialnega zavarovanja

in v sedmih točkah naštevajo prav dobre smernice, ki bi bile v prvi vrsti v dobro ne samo zavarovancem, temveč tudi državi sami.

Svetovna razstava „Centurg of Progress“ v Chikagu je bila zaključena 31. oktobra. Posetilo jo je 22 milijonov ljudi.

Velika javna dela v Ameriki. Predsednik U. S. A. Roosevelt je v velikem načrtu proti gospodarski depresiji začel z velikimi javnimi deli, za katere se bo porabilo 6 milijard dolarjev. Pri tem je zaposlenih 2 milijona delavcev, ki delajo po 30 ur na teden, pri nadaljnjih delih bo potrebno še 2 milijona delavcev.

Roosevelt je mnenja, da je bolje, da se brezposelni delavci zaposle, nego da se jim daje podpore, ker pravi, da delavci zahtevajo dela in ne miloščine.

Jugoslovanski kartel čevljev. Na konferenci tovarn čevljev, ki se je vršila že meseca junija v Zagrebu, se je ustanovil kartel čevljev, ki ima nalogo izenačiti plačilne pogoje večine tovarov. Člani kartela so: „Baťa“, tovarna gumija in čevljev v Borovem, „Boston“, tovarna čevljev v Beogradu, A. Jakli, tovarna čevljev v Karlovcu, „Peko“, Tržič, Krisper, Ljubljana, tovarna Petovija in še nekatere manjše tovarne. Kak učinek bo imel ta kartel se bo kmalu razvidelo.

PLES DJO v Ljubljani 3. II. 1934

Časopisi in literatura

Mojsrski izpit. Pravkar je v „Ljubljanski založbi“ izšla že dolgo pričakovana priročna knjižica, ki bo najbolje služila vsem kandidatom za mojstrske zipe. Ta priročnik, ki vsebuje snovi iz obrtne zakonodaje, trgovinstva in državnoznanstva, je priredil g. Janko Traven, ki je razdelil snov v skrajni obliki tako, da je pregledna in nudi kljub temu vso stvarino, ki jo mora vsak kandidat za mojstrski izpit obvladati.

Knjiga obsega čez 250 strani in obsega sledečo vsebino: 1. obrtni zakon, 2. zakon o zavarovanju delavcev, 3. predpisi za zaščito delavstva, 4. trgovinstvo, trgovski zakon, menični zakon, konkurzni zakon itd., 5. kakovost, kalkucija, 6. državnoznanstvo, 7. davki, 8. oris zgodovine rokodelskega obrta, 8. dodatek s stvarnim kazalom.

Iz vsebine je razvidno, da nudi knjiga vse, kar mora današnji napredni obrtnik vedeti o javnem življenju, zato sama ne potrebuje še posebnega priročila. To knjigo si mora kupiti vsak obrtnik, ker je za življenje neobhodno potrebna.

Priporočamo v nakup to knjigo! Posamezen izvod stane Din 30, kar z ozirom na vsebino ni mnogo. Kdor pošlje denar naprej, prejme knjigo poštne prosto. Kdor naroči in plača 10 zvodov, dobi enajstega zastonj.

Naročite takoj pri „Ljubljanski založbi“, Ljubljana, Področnik V/40.

Obrtniški glasnik. Glasilo zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani. Izšel je po nad polletnem presledku zvezek na skupno 16 straneh št. 4—10 s sledečo vsebino: Pomen tujih jezikov za obrtnika, Lastna preskrba hiše z vodo, Pravica za mojstrski izpit, kateri kandidati so prestali mojstrski izpit?

Elektrotehniški Vestnik. Pred kratkim je izšla skupaj v 2 zvezkih 4 ter 5 in 6, pravkar pa smo prejeli skupen zvezek 7—9 številke. Snov je sledeča: Določitev dobe, po kateri se mora števec prenoviti; Še nekoliko besedi o problemu elektrotehničnih predpisov in norm pri nas, ozemljenje o električnih napravah; Strel vodne naprave; Poglavlja iz tehnike jakega toka; Ing. Drago Matanovič; Elektrotehnika I; Akumulatorji; Radio prenos; Mazanje električnih strojev; Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike; Statistika električnih central v Dravski banovini in druge manjše vesti.

Škoda, da list ne izhaja redno, za katerega so vsi pogoji dani, želeli bi bilo, da uprava in uredništvo posvečajo več pozornosti točenju izhajanja lista. List se naroči pri Združenju elektrotehnikov Dravske banovine v Ljubljani.

„Zanatlija“ z dne 7. januarja t. l. št. 1 (Beograd) prinaša razne zanimive članke, n. pr.: „Daljni izdatci zanatskega pokreta“, „Nova epoha i zanatstvo“, „Potreba zaštite zanatstva — stuba domače radinosti“, „Jedan težak namet na moderne gradjevine i gradjevinarstvo“, „Podela rada u zanatstvu“, „Prilike u nemačkom zanatstvu“, zelo važen je članek: „Dvanajst moralnih zapovedi zanatske solidarnosti i zanatske samopomoči“, „Higijenska obutev“, „Sokolstvo i zanatstvo“, „Interpelacija u narodni skupštini o firmi „Bata“ in še druge manjše članke in vesti.

„Zanatlija“ z dne 14. januarja t. l. (Beograd) priobčuje razne članke, ki se tičejo obrtnišva in njega pokreta: „Zašto tražimo posebne poreske odbore“, „Cementna industrija i gradjevinarstvo u današnjici“, „XII. kongres Glavnog saveza zanatskih zadruga, održan 17. decembra 1933. god. u Valjevu“, „Ljubav u zanatu i našem domu“ ter druge manjše članke in savezne vesti.

„Obrtnički Vestnik“ z dne 6. januarja št. 2 (Zagreb) prinaša razne članke, tako n. pr.: „Na pragu Nove godine“, „Izračunavanje poslovnog uspeha“ (nadaljevanje), „Stanje privrede u Ju-

goslaviji u mesecu oktobru 1933. godine“, prinaša pa še razna savezna in komorska obvestila ter vesti.

„Obrtnički Vestnik“ z dne 13. januarja t. l. št. 3 (Zagreb) priobčuje razne zanimive članke, tiče se obrtniškega pokreta, n. pr.: „Regeneracija zanatskog staleža“, „Zanatsko zadrugarstvo i javne licitacije“, „Izračunavanje poslovnog uspeha“ (nadaljevanje), „Porezi i takse“, „Narodna privreda“ in drugo.

Dipl. teh. Albin Kunstler.

Kje so odgovori?

„Obrtni Vestnik“ mora imeti zbrano posebno vrsto bralcev, katerim lahko servira svoje race za resnico. Ta ugotovitev velja tudi za poročila o sestanku, katerega je sklicalo Obrtno društvo v Ljubljani dne 28. XII. 1933. Na njem je bilo navzočih 20 članov obrtnikov našega društva, samo 15 članov društva sklicatelja in kakih 20 trgovcev in gostilničarjev.

V dvehurnem govoru je g. župan dr. Dinko Puc poročal, kaj se je napravilo v zadnjih letih za Ljubljano, ter kakšni bodo stroški za naslednje proračunsko leto. Na koncu njegovega govora je bila obljubljen prosta debata, katerega pa g. Rebek ni hotel sprva dopustiti in če ne bi jaz iste odločno zahteval, bi jo sploh ne bilo. Moje prvo vprašanje je bilo sledeče:

G. župan nam je obsežno poročal, kako se je zgradilo v Ljubljani 40 km novih cest in to asfaltnih, tlakovanih in gramoznih. Navzoče obrtnike in stavbene podjetnike bode tudi zanimalo, koliko od teh cest so napravila ljubljanska podjetja stavbena in koliko tuja izven ljubljanske. Na to vprašanje sta g. župan in stavbenih g. Bricej govorila o pomenu cest za olepšanje mesta, kar pa jaz niti vprašal nisem. Ko me je g. župan nato vprašal, če sem zadovoljen z odgovorom, sem moral žal konstatirati, da še sedaj ne vem, koliko cest so napravila domača podjetja in koliko tuja. Med tem, ko so vsi navzoči obrtniki odobraval moje vprašanje, me je g. Bricej v svojem govoru napadel, ker sem se zavzel za stavbeno stroko. Ugotavljam pa, da se mi ni dalo s strani prirediteljev stvarnega in zaželenega pojasnila.

Kot drugo sem vprašal sledeče: Obrtne zadruge so pred kakimi šestimi meseci vložile na mestni občinski svet pritožbo, ker izvršuje mestna občina obrtniška dela v svojih delavnicah, med tem ko obrtniki davkoplačevalci nimajo zadostnega posla. O tem se je razvila debata, v kateri so skušali g. Rebek in Bricej obiti vprašanje, vendar je pa navzoči zastopnik DJO in občinski svetnik g. Košak govoril odločno zavrnili in so vsi navzoči njemu pritrdili. Nato je g. župan izjavil, da ima vso zadevo in spise za rešiti g. Rebek, pri katerem leže ti akti že več mesecev in naj se obrtniki pomenijo kar z njim, ker je to sedaj od njega odvisno. Omeniti je iz te debate še to; ko je g. Bricej zavračal upravičenost te pritožbe obrtnikov in s tem zagovarjal šušmarstvo ter je izjavil pred vsemi navzočimi, da v Ljubljani nimamo niti enega vrtnarja obrtnika, ki bi bil zmožen urediti ljubljanskem vrtove, zato se obrača tudi on za vrtnarska dela na šušmarja. (Op. ur. — zadevo naj razčisti vrtnari sami.)

Po tem vprašanju je g. Rebek vzel besedo. Za menoj je staval g. Perdan, načelnik združenja čevljarjev, sledeče vprašanje: Nas davkoplačevalce zanima, če spada k dobremu mestnemu gospodarstvu, ko se ceste tlakujejo in ko so končno že enkrat gotove, se jih zopet razkoplje. G. župan je menil, da mestni inženirji že vedo, kaj delajo, p. n. Želeti je, naj nam mestni inženirji podajo stvarno pojasnilo o tem naknadnem razkopavanju cest.

Vsled odločne zahteve navzočih sem smel staviti še sledeče zadnje vprašanje. Po poročilu gospoda župana da mestna občina ca 80.000 za podporo obrtnih vajencev. Ker je to mogoče vsota, ki jo votira občina za vzdrževanje ustanovljenega vajeniškega doma v Ljubljani, bode nas davkoplačevalce zanimalo, kako se v tem domu gospodarstvo, ko se ceste tlakujejo in ko so končno že enkrat gotove, se jih zopet razkoplje. G. župan je menil, da mestni inženirji že vedo, kaj delajo, p. n. Želeti je, naj nam mestni inženirji podajo stvarno pojasnilo o tem naknadnem razkopavanju cest.

Toliko na vse tozadevne članke v dnevnem in ostalem časopisu, ki niso hoteli poročati resnice. Duševni proizvod v „Ododotu“ Obrtnega Vestnika je pa popolno zrcalo srčne omike, ki je res nad vse primerna za vzgojitelja in nadzornika vajencev.

(Za članek odgovarja pisec.)

Iz uredništva. Prosimo vse poročevalce in dopisnike, da naj bodo čim krajši v svojih poročilih, ker ne moremo vsega spraviti v list, posebno sedaj, ko smo pred občinsim zborom podružnic DJO. Tovarise, ki so nam poslali članke obveščamo, da priobčimo njihove prispevke v naslednjih številkah. Prosimo tudi za strokovno gradivo.

Tiskali J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.